

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок природного газу» щодо належності мешканців гуртожитків та відомчого житла до категорії побутових споживачів, посилення захисту споживачів природного газу» (реєстр. № 7008-1 від 17.02.2022), поданий народними депутатами України Королевською Н. Ю., Солодом Ю. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом вносяться зміни до Закону України «Про ринок природного газу» в частині встановлення на законодавчому рівні того, що мешканці гуртожитків та відомчого житла належать до категорії побутових споживачів.

Також передбачається спрямування газу власного видобутку суб'єктами державного сектору економіки з метою формування ресурсу природного газу для потреб захищених споживачів, суб'єкта ринку природного газу, на якого покладаються спеціальні обов'язки та уповноваженого Кабінетом Міністрів України на формування такого ресурсу, за закупівельними цінами, встановленими Регулятором.

Крім того, проектом акта пропонується передбачити, що потреби захищених споживачів у природному газі задовольняються з ресурсів видобутого газу за роздрібними цінами (без урахування ПДВ і тарифів), встановленими Регулятором, зважаючи на економічно обґрунтовані та прозорі витрати відповідних підприємств та з урахуванням рівня рентабельності, що встановлюється рішенням Кабінету Міністрів України, але не більше ніж 30 відсотків, а також з ресурсів газу, закачаних до газових сховищ за роздрібними цінами (без урахування ПДВ і тарифів), встановленими Регулятором.

Водночас у законопроекті передбачено доручити Кабінету Міністрів України прийняти порядок планування інвестиційних програм газовидобувних підприємств державного сектору економіки за рахунок позикових коштів державних банків з подальшою компенсацією відсоткових платежів за рахунок коштів державного бюджету.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки реалізація положень законопроекту не потребуватиме витрат з державного чи місцевих бюджетів.

Проте згідно зі статтею 15 Закону України «Про ціни і ціноутворення» Кабінет Міністрів України, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які встановили державні регульовані ціни на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів, тому відповідні суб'єкти ринку природного газу можуть

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000009E0E2F00448AA100](#)

Підписувач Драганчук Юрій Олегович

Дійсний з 16.03.2022 15:14:12 по 16.03.2024 15:14:12

Міністерство фінансів України

47010-02/2-3/7537 від 12.04.2022

звернутися за компенсацією з бюджету економічно обґрунтованих витрат.

Отже, у разі встановлення Регулятором закупівельних цін на природний газ власного видобутку в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, може виникнути потреба у видатках державного бюджету на компенсацію різниці між цінами. При цьому Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» бюджетної програми для компенсації таких видатків не передбачено.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Розробник не визначив потреби фінансового забезпечення з бюджетів.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Суб'єкт права законодавчої ініціативи не надав розрахунків щодо обсягу витрат державного бюджету, необхідність подання яких передбачено статтею 91 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-VI.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не узгоджується з нормами Бюджетного кодексу України, яким визначено, що бюджетні зобов'язання та платежі з бюджету здійснюються лише за наявності бюджетного призначення.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект не підтримується, з огляду на таке.

1. Метою законопроекту є встановлення для мешканців гуртожитків та відомчого житла можливості отримувати газ за пільговою ціною. Проте гуртожитки та відомче житло перебувають на балансах юридичних осіб, зокрема підприємств чи організацій різної форми власності.

Згідно з частиною другою статті 12 Закону України «Про ринок природного газу» постачання природного газу здійснюється за цінами, що вільно встановлюються між постачальником та споживачем, крім випадків, передбачених цим Законом.

Розширення кола категорії «побутові споживачі» може призвести до звернення постачальників природного газу за компенсацією витрат за рахунок державного бюджету.

Відповідно до статті 15 Закону України «Про ціни і ціноутворення» Кабінет Міністрів України, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які встановили державні регульовані ціни на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів.

Водночас Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» бюджетної програми для компенсації таких видатків не передбачено та відсутні

джерела для відшкодування вищезазначених витрат.

Крім того, законодавством передбачено норму щодо можливості зміни постачальника газу.

Відповідно до пункту 4 розділу IV «Порядок зміни постачальника споживачем, що не є побутовим» Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496, для переходу до нового постачальника споживач, що не є побутовим, зобов'язаний повністю розрахуватись з діючим постачальником або укласти з ним графік реструктуризації заборгованості за природний газ, якого має дотримуватись.

Водночас для соціального захисту вразливих верств населення діє механізм надання пільг та субсидій. Програма житлових субсидій населенню залишається головним механізмом забезпечення соціального захисту населення, через який держава компенсує сім'ям витрати на оплату житлово-комунальних послуг у межах нормативів споживання послуг, що перевищують обсяг обов'язкового платежу.

2. Проектом акта передбачається покладання спеціальних обов'язків для формування ресурсу природного газу власного видобутку для захищених споживачів на суб'єкта ринку природного газу, уповноваженого Кабінетом Міністрів України на формування такого ресурсу, за закупівельними цінами, встановленими Регулятором.

Проте відповідно до статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» встановлено, що суб'єкт ринку природного газу, на якого покладаються спеціальні обов'язки, має право на отримання компенсації економічно обґрунтованих витрат, здійснених таким суб'єктом, зменшених на доходи, отримані у процесі виконання покладених на нього спеціальних обов'язків, та з урахуванням допустимого рівня прибутку відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

При цьому у Законі України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» бюджетної програми для компенсації таких видатків не передбачено та відсутні джерела для відшкодування вищезазначених витрат.

3. Передбачення у законопроекті норми щодо реалізації природного газу захищеним споживачам за роздрібними цінами, встановленими Регулятором, зважаючи на економічно обґрунтовані та прозорі витрати відповідного суб'єкта ринку природного газу та з урахуванням рівня рентабельності не більше 30 %, без визначення складу таких витрат та порядку їх визначення може призвести до завищення цих витрат та зростання роздрібних цін на природний газ для населення і відповідно потреби у пільгах та субсидіях.

4. Стосовно передбачення у проекті акта норми щодо планування інвестиційних програм газовидобувних підприємств державного сектору економіки за рахунок позикових коштів державних банків з подальшою компенсацією відсоткових платежів за рахунок коштів державного бюджету повідомляємо, що джерела такої компенсації у Державному бюджеті України на 2022 рік відсутні.

Згідно зі статтею 55 Закону України «Про банки і банківську діяльність» відносини банку з клієнтом регулюються законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку України та угодами (договорами) між

клієнтом та банком.

Цим Законом визначено економічну незалежність банків і самостійність у проведенні ними кредитної політики. Комерційні банки самостійно встановлюють процентні ставки та комісійну винагороду за своїми операціями. Водночас органам державної влади і органам місцевого самоврядування забороняється будь-яким чином впливати на керівництво чи працівників банків у процесі виконання ними службових обов'язків або втручатись у діяльність банку, за винятком випадків, передбачених законом.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК